

UNG VÄNSTERS INTERNATIONELLA PROGRAM

Behandlat på Ung Vänsters riksting i Katrineholm 2022

 UNG VÄNSTER

Innehållsförteckning

Inledning	2
Vad är imperialism?	2
Centrum och periferi	4
Hegemoni	5
Kolonialism	6
Sveriges roll i imperialismen	8
Vapenexport.....	9
Klimatkrisen.....	10
En multipolär världsordning	11
Nationellt självbestämmande	12
Imperialismens verktyg och institutioner	13
Kapitalets globala institutioner.....	13
Bistånd för utveckling.....	14
Förenta nationerna.....	15
Europeiska unionen	16
NATO	17
Krig.....	18
Vad innebär antiimperialism och internationell solidaritet?	19
Arbetarrörelsens internationella samarbete.....	20
Antiimperialistisk kamp	21
Försvarspolitik	24
Säkerhetspolitik	25
Ung Vänsters roll i antiimperialismen	27
Avslutning	28

Inledning

Vi lever i en värld som aldrig varit mer orättvis. Klyftorna mellan överklassen och arbetarklassen har aldrig varit större. 26 personer äger lika mycket som den fattigaste halvan av jordens befolkning. Trots den enorma ekonomiska tillväxten och den snabba tekniska utvecklingen så går fortfarande hundratals miljoner människor i världen utan tillräckligt med mat, miljarder saknar tillgång till rent vatten, hundra miljoner saknar, bostad, uppemot en miljard lever i undermåliga bostäder och tiotals miljoner lever i pågående krigszoner.

Enbart denna kontrast borde räcka som bevis för att världen är orättvis, men det är väldigt viktigt att poängtera att problemet inte är att de rika inte delar med sig, utan problemet är att de rika är rika för att de exploaterar och utsuger de fattiga. Den kortsiktiga åtgärden är förstas en omfördelning av rikedomarna, men den riktiga lösningen kan bara ske på ett sätt, genom att vi avskaffar kapitalismen och bygger framtidens samhälle efter principen ”av var och en efter förmåga, åt var och en efter behov”. För att kunna göra detta måste vi förstå vår värld, vi måste förstå varför vi kämpar och vad vi kämpar för och vi måste komma fram till strategier och taktiker som fungerar. En sak kan vi dock slå fast redan från början - vi vill att arbetarklassen tar makten över samhället, i hela världen, och därför är vår kamp per definition internationell. Det största hindret för detta är imperialismen och det är med frågan om vad imperialismen är för något som vi börjar.

Vad är imperialism?

Imperialism är ett ord som används med olika betydelse i olika sammanhang. Det kan syfta på en historisk period när Europas stormakter koloniserade resten av världen, eller något lands försök att vinna makt över andra länder. Ung Vänster använder begreppet imperialism med en mer specifik definition, som beskriver en ekonomisk relation mellan länder.

Imperialismen är kapitalismens högsta stadium. Imperialismens främsta kännetecken är att kapitalister i vissa länder, de vars inhemska kapitalism är mest utvecklad, exporterar kapital, alltså produktiva tillgångar, till andra länder vars ekonomiska utveckling inte är lika långt gången. Kapitalexport skiljer sig från export av varor i det att landet som mottar exporten inte fungerar som konsumenter utan som producenter som arbetar åt de kapitlexporterande företagen. Samtidigt får dessa arbetare ingen del av de vinster som skapas av deras arbete. Kapitlexporten sker för att öka det imperiala kapitalets vinster och innebär exploatering för de länder som mottar kapitlexporten. Ett exempel på kapitlexport är företag som outsourcar

sin produktion till periferin. Ett sådant företag är H&M som har anläggningar i exempelvis Bangladesh — här befinner sig en del av H&M:s kapital i form av fabriker, maskiner, och råmaterial. Bangladeshiska arbetare producerar kläder åt H&M under usla arbetsvillkor och löner, vinsterna av denna exploatering hamnar i fickorna på kapitalister i centrum. Kapitalexport kan också vara när företag i ett land köper andelar i företag i ett annat land eller gör andra former av ”utländska direktinvesteringar”. Denna ojämlika och utsugande relation upprätthålls genom olika militära, diplomatiska och ekonomiska medel. Vi använder ordet imperialism för att beskriva de länder som exporterar kapital såväl som de medel dessa länder använder för att trygga kapitalexporten.

Det är viktigt att förstå imperialismen som en process som inte binds av nationsgränserna. Det är en maktrelation mellan olika länder. Finns det ett land som är imperialistiskt så finns det också ett land som är utsatt för imperialism, det finns även länder som är imperialistiska, men som också är utsatta för imperialism. Imperialismen är en process som ständigt utvecklas och förändras utefter de skiftande materiella förhållandena. Det går dock inte att sätta ett likamedstecken mellan kapitalistisk konkurrens och all imperialism och kapitalexport. Det räcker inte med förekomsten av kapitalexport utan det måste ske till den grad att det har en avgörande inverkan på maktrelationen mellan olika länder.

Imperialismen präglas av att kapital koncentreras i enorma transnationella bolag. Denna utveckling går hand i hand med att imperialistiska stater bildar block kring gemensamma kapitalintressen. Västeuropa och Nordamerika utgör idag ett sådant block, som i stor utsträckning har gemensamma ekonomiska intressen, en gemensam militär organisation (NATO) och gemensamma prioriteringar i världspolitiken. Internationella och överstatliga ekonomiska organisationer som Internationella valutafonden (IMF) och Världshandelsorganisationen (WTO) reglerar handel och ger lån till fattiga länder, men i praktiken är deras viktigaste syfte att garantera och utöka imperialismen och förebygga motstånd. Överföringen av makt till dessa och andra internationella institutioner beskrivs som en del av globaliseringen, en utveckling som påstås leda till frihet, internationell rörlighet och välstånd. I själva verket innebär globaliseringen bara frihet för imperialistiska länder att skärpa utsugningen av periferin.

Kapitalismen är till sin natur ett expanderande ekonomiskt system. Kapitalismen är sedan länge internationell. 1800-talets kolonialstater utvidgade sina intressesfärer till andra kontinenter för att tillgodose sina marknader, men främst företagets behov av ökade vinster och avkastningar. Idag grundar sig den globala kapitalismen på samma gamla behov och regler. Samma gamla kolonialstater utövar utsugning, kolonialisering med militärt våld men också en

lågintensiv ekonomisk och politisk krigföring mot länder i periferin. Det övergripande målet är fortfarande detsamma, nämligen erövring av nya marknader, skapandet av nya rekordvinster men också påtvingandet av en nyliberal modell som garant för dessa mål.

Centrum och periferi

Centrum och periferi är två begrepp som beskriver hur olika stater i världen förhåller sig till varandra. Man pratar om en *periferi* av fattiga länder, där periferi betyder ungefär utkant, och ett utvecklat *centrum*. Begreppet *semiperiferi* används för att beskriva delar av världen som fyller rollen av centrum gentemot vissa länder, men rollen av periferi gentemot andra.

Begreppen centrum och periferi utvecklades under en period då många tidigare kolonier blev självständiga men där ekonomiska och politiska beroendeförhållanden mellan tidiga kolonier och kolonialmakter fanns kvar. Begreppen beskriver de roller olika länder intar i det globala ekonomiska systemet. Centrum består av imperialistiska länder som exporterar kapital och använder imperialistiska maktmedel för att bevara och utöka sin kapitalexport. Periferin består av mottagare av kapitalexport som utsätts för imperialistiska maktmedel. Det är viktigt att se att imperialismen återskapar den globala orättvisa som denna uppdelning innebär. Den fattigdom och osäkerhet som präglar stora delar av periferin är ett direkt resultat av centrumets imperialistiska utsugning och påverkan. Samtidigt är de rikedomar och billiga konsumtionsvaror som ansamlas i centrum ett resultat av utsugningen av periferin. Därför skiljer sig tanken om centrum och periferi från den felaktiga idén att fattigdom och underutveckling bara beror på att vissa länder inte hunnit komma ikapp än, och att den globala kapitalismen automatiskt kommer höja levnadsstandarden i hela världen. Tvärtom är den globala kapitalismen anledningen att dessa orättvisor lever kvar.

Imperialismen innebär att icke-kapitalistiska delar av världen tvingas in i det kapitalistiska produktionssättet. Med imperialistiska medel berövas självförsörjande jordbrukare i periferin möjlighet att försörja sig och därigenom tvingas de arbeta i den kapitalistiska produktionen. Detta fyller två funktioner för kapitalet: dels att vinna ny arbetskraft som kan tvingas arbeta till låga löner och usla villkor, dels att skapa nya konsumenter som är tvungna att köpa varor för att överleva. Samtidigt används imperialistiska maktmedel för att hindra periferins länder från att nå en sådan grad av kapitalistisk utveckling att de skulle kunna konkurrera med centrum. Resultatet blir permanent underutveckling, hög arbetslöshet, fattigdom och osäkerhet i periferin.

Ett exempel på periferins beroendeförhållande till centrum är Kongo-Kinshasa, ett av Afrikas rikaste länder sett till naturresurser. De har framför allt stora tillgångar av de metaller som

används till i stort sett all elektronik i dagens samhälle men inte tillgång till den teknologi som krävs för att göra råvarorna till färdiga produkter. För att säkerställa att Kongo-Kinshasa fortsätter vara beroende av centrum, så ser centrum till att områdena där metallerna bryts fortsätter vara politiskt instabila eftersom konfliktmetaller är ännu billigare.

Utvecklingen i centrum och periferi hänger samman och följer en gemensam logik. De sociala förhållandena kan ta sig olika uttryck, men vi ser att det är samma drivkrafter som ligger bakom. Fattigdom och krig i periferin har också andra effekter på centrum. En ökad befolkningsförflyttning, i form av invandring och flykt, når länderna i centrum. Samtidigt som länderna i centrum inåt disciplinerar arbetskraften, avrustar välfärdssystem och arbetsrätt, skapas också gränser utåt mot periferin. Trots skärpta migrationslagar ser vi hur det europeiska kapitalet i grunden tjänar på en stadig ström av papperslösa flyktingar från periferin. Dessa kan användas som billig arbetskraft utan några som helst rättigheter, vilket i längden hotar arbetsrätten för samtliga arbetare. Europeiska unionen är ett tydligt exempel som med olika överstatliga regelverk angriper fackliga rättigheter och välfärdstjänster samtidigt som polisiära och militära institutioner byggs ut, delvis för att bevaka befolkningen inom unionen men också för att mera aktivt delta i internationella konflikter i syfte att säkra marknadsandelar.

Hegemoni

Hegemoni är ett begrepp som vi använder för att förklara hur kapitalismen inte enbart hålls uppe av våld eller hot om våld utan att den även upprätthåller sig självt genom ett kollektivt samtycke. Det betyder att överklassen får arbetarklassen att acceptera den kultur och de normer som hjälper till att upprätthålla den härskande klassens position i samhället. Den här typen av upprätthållande verkar även över nationsgränser, där imperialismens centrum samverkar för att säkerställa sin ledande position globalt.

Vi kan även använda oss av hegemoni och begrepp som samtycke och tvång för att förklara olika imperialistiska stormakters position i världsordningen. För att garantera långsiktig hegemoni behöver en företrädare för världsordningen använda sig av en balans mellan samtycke och tvång. Med samtycke menas godkännandet av den rådande samhällsstrukturen och konsensus kring normer, världsbild och värderingar. Till exempel så bestäms vad som innefattas i begreppet "demokrati" av hegemonin för att kunna säkerställa kapitalismens intressen. Tvång är däremot sådant som militär närvaro, straff och liknande som tvingar in en klass eller ett land i den ideologi som förespråkas av den härskande klassen.

Sedan kalla krigets slut har den främsta företrädaren för centrum varit USA, vars legitimitet bygger på en acceptans av liberalismen och kapitalismen. USA ses av majoriteten av världen

som de som antingen bäst främjar de centrala värdena inom kapitalismen, eller så legitimeras de genom en rädsla för att straffas av imperialismens verktyg och institutioner.

Inom världsordningen uppstår även mothegemonier eller mothegemoniska krafter vilket är rörelser och länder som ifrågasätter eller motsätter sig den rådande hegemonins politiska och kulturella normer. Ett exempel är Kuba som sanktioneras hårt av beskyddaren och ledaren av världshegemonin, USA, för att man motsätter sig kapitalismens grunder. Arbetarrörelsen är i sig självt också en mothegemonisk kraft mot det kapitalistiska och imperialistiska systemet.

Denna hegemoni är även det som gör att den mediala och politiska debatten om internationella frågor i Sverige och i resten av centrum är helt dominerad av en borgerlig världsbild. Genom propaganda, rasism och vilseledande förmedlar centrums tidningar och politiker ett budskap om att centrumstaterna står för humana och demokratiska värderingar, medan staterna i periferin står för det motsatta. De förmedlar också att anledningen till periferins fattigdom är deras eget fel. På så sätt kan borgarklassen i centrum motivera för den inhemska arbetarklassen att invasionskrig är en "humanitär insats" eller att multinationella bolags utsugning är "en investering för att lyfta folk ur fattigdom". Givetvis beror arbetarklassen i centrums passivitet till imperialismen inte bara på detta utan även på den globala arbetsdelningen.

Kolonialism

Det kan ibland vara svårt att särskilja begreppen imperialism och kolonialism. Därför är det viktigt att definiera vad kolonialismen var och är för något. Kolonialism är en metod för att i förkapitalistiska eller i tidigt kapitalistiska stadier anskaffa sig råvaror genom erövring som sedan kan förädlas i det egna landet, men kolonialism är också en beskrivning av den företeelse som fanns under 1800-talet och 1900-talet där imperialistiska länder, till skillnad från idag, i hög grad inte bara utnyttjade länderna i periferin indirekt utan även utövade direkt kontroll genom stora koloniala imperium. Kolonialism är således kopplat till imperialismen, men under imperialismens stadium så beskriver det inte längre den ekonomiska relationen mellan centrum och periferi utan den statsrättsliga relationen.

Den vanligaste formen av kolonisering bestod av militär och diplomatisk erövring samt kontroll följt av ett våldsamt kolonialstyre med mål att stjäla naturresurser och arbetskraft. Den koloniserande makten bestod oftast av ett litet antal soldater och administratörer som använde sig av element av den lokala härskarklassen och staten för att fortsätta härska. Ett tydligt exempel på denna sorts kolonisering är den brittiska koloniseringen av Indien. En annan form av kolonialism är bosättarkolonialism. Vid den sortens kolonisering bosätter sig stora mängder av kolonisationsfolket i det koloniserade landet med målet att göra det till ett nytt hemland eller

att inlemma det i kolonisationsimperiet. Bosättarkolonialism har ofta präglats av folkmord och massfördrivning av koloniserade folk. Exempel på bosättarkolonialism är den europeiska koloniseringen av Nordamerika, den svenska koloniseringen av Sápmi och den israeliska koloniseringen av Palestina.

Kolonialismen hade sin början under 1400-talet men kom inte samtidigt över hela världen. Sverige stod inte utanför detta och har genom historien haft 5 kolonier. Kolonialismen motiverades i sin begynnelse av att hitta nya tillgångar till ädelmetaller och nya platser med dyra kryddor och råvaror som man kunde ta över för att sedan sälja dyrt i sina europeiska hemländer. Stora mängder ädelmetaller fördes från Amerika till Europa och ledde till en kapitalansamling som blev en av grogrunderna för industrialiseringen.

När man i Amerika började frigöra sig från kolonialherrarna riktade de istället sitt fokus under 1700- och 1800-talet till Afrika, Asien och Oceanien. Under den här perioden organiserades utplundringen av kolonierna i de första aktiebolagen, som de olika Ostindiska kompanierna. Dessa företag samarbetade med sina respektive stater för att dra in enorma vinster från kolonierna som senare var en viktig grundsten för kapitalismens uppkomst.

Den kapitalistiska expansionen har en historia som präglats av plundring, rasism och militärt våld. Den europeiska kolonialismen skapade och reproducerade tankemönster om en högt stående europeisk civilisation mot underlägsna raser och kulturer i kolonierna. Rasistiska föreställningar om de koloniserade folken användes för att rättfärdiga förtryck, utplundring, folkmord och en underutveckling av kolonierna. Stater som USA är uppbyggda på slaveri, fördrivning och mord på ursprungsbefolkning, vilket återspeglas i rasistiska föreställningar om överhöghet. Rasismen präglar fortfarande den rådande världsordningen.

I höjdpunkten av den amerikanska och europeiska kolonialismen i början av 1900-talet, tillhörde 90 procent av Afrika, 57 procent av Asien, stora delar av Oceanien och kontrollen över stora delar av Latinamerika kolonialmakterna. Storbritannien, som var den ledande kolonialmakten, kontrollerade kolonier med en sammanlagd befolkning som var tio gånger så stor som befolkningen på de brittiska öarna. Imperialistisk rivalitet, med sin höjdpunkt i första världskriget, innebar början på slutet för de amerikanska och europeiska kolonialmakterna.

1950- och 1960-talen präglades av de tidigare koloniernas kamp för självständighet. En efter en förklarade sig de europeiska kolonierna för självständiga stater. Postkolonialismen befästes ytterligare när de tidigare europeiska kolonialmakterna såg begränsningar i att med militärt hot pådriva sin egen politik i Asien, Afrika och Latinamerika. Genom överstatliga institutioner

kunde de forna kolonialmakterna och deras storbolag behålla den ekonomiska kontrollen över sina tidigare kolonier. De koloniala relationerna påverkar världen än idag genom exempelvis att drottningen av Storbritannien är statshuvud i de forna brittiska kolonierna. Det ska även sägas att det fortsatt finns kvar ett mindre antal små kolonier i världen där invånarna fortsatt kämpar för självständighet. Vi i Ung Vänster står bakom dessa folks kamp för självbestämmande.

Sveriges roll i imperialismen

Sverige industrialiserades under den senare delen av 1800-talet. Under denna tid vittrade även det gamla feodala samhället bort mer och mer. Man upphörde med ståndsriksdagen och flera av adelns privilegier försvann. Bondebefolkningen var fortsatt stor, men i takt med industrialiseringen blev fler och fler bönder arbetare. Under slutet av 1800-talet och början av 1900-talet blev Sverige mer och mer kapitalistiskt. Det går naturligtvis inte att säga en exakt tidpunkt när Sverige blev ett imperialistiskt land, men under första delen av 1900-talet ökade den svenska kapitalexporten mer och mer och Sverige utvecklades till ett imperialistiskt land. Den svenska utrikespolitiken präglas av Sveriges position som imperialistiskt land.

Sverige positionerar sig gärna som neutrala, goda och progressiva genom bland annat utlåtande och styrdokument om en feministisk utrikespolitik. Enligt utrikesdepartementet utgår detta från främjandet av kvinnors rättigheter, representation och resurser. Bilden som förmedlas är en fasad eftersom Sverige är lika mycket imperialistiskt som de andra staterna i centrum med målet att exploatera andra delar av världen för sin egen vinning vilket slår hårt mot kvinnorna i periferin. Sverige har deltagit med stridande enheter i ockupationen av Afghanistan, vi exporterar vapen till krigförande stater som USA, Storbritannien, Saudiarabien, Förenade Arabemiraten, Indien och Israel samt driver på för en militarisering av EU. Den svenska utrikes- och säkerhetspolitiken har under 2000-talet genomgått en stor förändring som saknar förankring hos det svenska folket. Trots detta råder det enighet och uppslutning inom politiken för denna förändring. Socialdemokraterna har tillsammans med högern långsamt omvandlat det svenska försvaret till en instatsstyrka anpassad till EU:s och NATO:s internationella krigsexpeditioner vilket underlättas av det värdlandsavtal som man skrivit på med NATO.

Stora ord om en feministisk utrikespolitik betyder inte att den svenska utrikespolitiken faktiskt är feministisk i sin handling. Sverige är, och har varit, delaktiga i ett antal krig eller konflikter i världen både historiskt och nu. Kvinnoförtrycket skär genom alla samhällen, och det är ett förtryck som överlevt alla hittillsvarande samhällssystem. Rasistiska krafter försöker ofta utmåla våld mot kvinnor som något specifikt muslimskt och kulturellt betingat i syfte att underblåsa rasistiska och islamofoba stämningar, men också för att förminska och förneka det

egna könsförtrycket. Vi vet att det är samma normer, samma strukturer och samma mönster i Sverige såväl som i USA och Iran. Könsmaktsordningen kan se olika ut i olika geografiska och historiska sammanhang men i grund och botten härstammar det från en och samma struktur av underordning och förtryck. Runt om i världen organiserar kvinnor sig i kamp för rätt till barnomsorg, rätt till arbete med lika lön och villkor som män, för rätten till abort och preventivmedel. Och för rätten att kunna känna sig säkra i sitt eget hem eller när man rör sig i det offentliga rummet. I krig och konflikter användas ofta våldtäkter som ett vapen, i krigsområden är massvåldtäkter och sexuellt slaveri vanligt. Våldtäktsmän, sexköpare, män som misshandlar närstående kvinnor och beväpnade styrkor som förgriper sig på kvinnor gör detta i syfte att säkerställa sin makt över alla kvinnor. Rädslan för att bli våldtagen, misshandlad och/eller sexuellt trakasserad är påtaglig och begränsande för alla världens kvinnor. Även homosexuella personer trakasseras, förföljs, fängslas och dödas i stora delar av världen och i många länder där homosexualitet trots allt är lagligt blundar samhället för hatbrott och trakasserier. Ung Vänster vill se ett Sverige internationellt driver kampen för kvinnors rättigheter och kampen för homosexuellas, bisexuellas och transpersoners rättigheter - mot könsförtryck och homofobi.

Sverige och de svenska företagens agerande i omvärlden är grunden i den svenska imperialismen. Så kallade gröna företag flyttar sina smutsiga fabriker till periferin och börjar genast anklaga de andra länderna för klimatförstöring. Svenska modeindustrins "fast fashion" premierar låga priser över bangladeshiska sömmerskors liv. Svenska oljeföretag betalar för etnisk rensning på mark där de vill utvinna olja. Listan av svenska företags vidrigheter utomlands kan göras lång men alla har gemensamt att beslut i svenska styrelserum gör livet odrägligt för arbetare i periferin. Ung Vänster kräver att svenska storföretag hålls ekonomiskt och straffrättsligt ansvariga för det lidande de skapar runtom i världen.

Vapenexport

Den internationella vapenhandeln är en drivkraft bakom militära rustningar i världen och Sverige bidrar genom sin vapenexport till den trots sin utmålade självbild av neutralitet. Sverige är konsekvent en av världens största vapenexportörer per capita, och export av krigsmateriel är en betydande del av den svenska ekonomin.

Vapenexporten anses som nödvändig för att vi ska kunna ha en egen vapenproduktion, som i sin tur är nödvändig för att bevara vår alliansfrihet. Samtidigt gör svenska storföretag varje år stora vinster på att svenska vapen används i krig och konflikter världen över. Handeln med vapen innebär ett stöd till ockupationer, krig, brott mot mänskliga rättigheter och ökad fattigdom. Ung Vänster anser att all vapenutveckling som sker i Sverige ska vara kopplad till

svenska behov och vara ägd av den svenska staten. Vi kräver att all vapenexport till krigförande länder, konfliktområden och diktaturer stoppas omedelbart.

Ung Vänster vill återupprätta trovärdigheten hos Sveriges alliansfrihet och neutralitet. Vi förkastar begrepp som "humanitära krig". Vi ska avsluta alla samarbeten med NATO. Sverige ska inte bidra med soldater till USA:s imperialistiska krig, inte heller om det göms under fina namn som "fredsbevarande styrkor". NATO är och förblir en militärallians tätt knuten till USA som fyller en central roll i att befästa den orättvisa världsordningen.

Sveriges roll i världen ska vara att genom kontinuerlig dialog och konstruktiva förhandlingar bidra till konfliktlösning på alla nivåer. Även om det finns tillfällen då det kan vara befogat att använda Sveriges försvarsmakt i internationella FN-ledda insatser, ser vi att Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik primärt ska grundas på icke-militära lösningar. Sverige ska vara en röst och allierad för arbetare i världens alla länder. Vi ska peka ut imperialismens grövsta sidor, hålla kapitalismens centrum ansvariga för sina brott och stötta allas kamp mot kapitalismens och könsmaktsordnings förtryck globalt och lokalt.

Klimatkrisen

Den globala uppvärmningen är vår tids ödesfråga. Klimatförändringarna leder till extremväder, svält, konflikt och krig. Miljoner drivs redan på flykt av klimatkrisen, och dess skadeverkningar kommer förvärras. Hårdast drabbade är arbetarklassen i det globala Syd, som lever på platser där klimatförändringarna märks tydligast och i stater som saknar medel att vidta åtgärder för att minska eller avvärja skadan. Många länder i periferin har genom imperialismen tvingats ägna sig åt exportorienterat jordbruk, som är en näringsform som drabbas oerhört hårt av både torka och extrem nederbörd. Konsekvensen blir ekonomisk kollaps och svält. Eftersom en stor del av den globala kapitalistiska produktionen är förlagd i Syd hotas också kapitalismens funktionssätt av klimatförändringarna. Den kapitalistiska produktionen är beroende av väl utbyggd infrastruktur och dess mer avancerade grenar kan inte fungera under samhällskollaps. För att förebygga den globala uppvärmningen och dess konsekvenser hade en global planering av produktionen varit nödvändig, men kapitalismen är inte kapabel att införa en sådan planering eftersom alla aktörer med makt är i konkurrens med varandra.

Oavsett hur det kommer påverka överklassen i framtiden, så spelar det ingen roll för dem nu, den primära drivkraften i kapitalismen är kapitalackumuleringen, och eftersom klimatförstörande produktionssätt fortsatt generellt är det mest lönsamma så kommer överklassen att fortsätta förstöra klimatet oavsett konsekvenserna i framtiden. Den politiska

debatten i centrum handlar antingen om individuella lösningar och fantasier om tekniska framsteg eller på att anklaga länder i periferin för klimatskadlig industri. Det nämns sällan att gröna omställningar i centrum ofta sker genom att kapitalet flyttar smutsig industri till samma periferi de anklagar för klimatförstöring. Varken teknikdrömmar eller att peka finger kan hantera problemen och det drabbar kvinnor och arbetarklassen i periferin oproportionerligt mycket. Det enda som kan utgöra en lösning är ett samhälle organiserat utifrån människors behov istället för vinstmaximering. Klimatkrisens politiska lösning är uteslutande socialismens seger jorden runt.

En multipolär världsordning

USA har under sin världshegemoni successivt etablerat ett system av imperialism genom frihandel. För att undvika den protektionism om de egna marknaderna och rivalitet om kolonierna som ledde fram till första- och andra världskriget så skapade de en ny era av kapitalackumulation genom att garantera att kapital kunde röra sig fritt mellan centrumstater och att deras olika nationella kapital gemensamt kunde exploatera periferin. Detta system nådde sin höjdpunkt i globaliseringen efter östblockets fall. Från 1990-talet och framåt har världen i grunden haft en unipolär världsordning där USA fungerat som den enda supermakten på den internationella arenan tillsammans med dess maktblock i nordamerika och västeuropa.

Den unipolära världsordningen håller nu på att undermineras på flera håll och kan komma att ersättas med en multipolär världsordning med flera rivaliserande imperialistiska läger. Kinas integration i den globala kapitalismen utgjorde grunden för globaliseringen men nu håller Kina på att växa till en rivaliserande ekonomisk supermakt. Landets ekonomiska bas skiftar till ökad produktion för inhemska behov och export av kapitalintensiva och högteknologiska produkter som konkurrerar med de etablerade centrumländernas kontroll över produktionskedjorna. Tillsammans med Kinas växande resursbehov och omfattande investeringar i internationell handels- och transportinfrastruktur så hotar detta att underminera grunden för USA:s maktposition i världsekonomin. Ryssland har parallellt med detta utvecklats till en aggressiv imperialistisk militärmakt. Rysk imperialism drivs delvis av den globala rivaliteten med USA och behovet av att förneka dem ekonomiska och politiska fördelar.

Tendensen till förnyad ekonomisk och militär rivalitet riskerar att dra in världen i fortsatta handelskrig och en förnyad uppstyckning av världen mellan militärmakter. Denna situation ställer ännu hårdare krav på vänstern på vänster inte sluter upp bakom sin egen nationella imperialistmakt under hot från andra imperialistiska stater utan istället agerar internationalistiskt i varje läge.

Nationellt självbestämmande

Det pågår en förflyttning av beslutsfattande från de institutioner som finns inom ramen för dagens stater till överstatliga institutioner och organisationer som EU, IMF och WTO. Dessa institutioner och organisationer omöjliggör för stora grupper av människor att ta del av och påverka beslutsprocessen och saknar såväl demokratisk legitimitet som folklig förankring.

Privatiseringar, avregleringar och den ökade makten för dessa överstatliga organisationer är strategier i kapitalets och högerens offensiv för att försvaga arbetarklassens positioner. Makten flyttas från stater och de beslutsfattare som med olika medel i någon utsträckning kan hållas ansvariga av folket till organisationer vars program dikteras av kapitalet och vars enda syfte är att stärka dess makt. Nyliberalismen har genom sin starka ideologiska offensiv gett sken av att staterna har spelat ut sin roll och att globaliseringen kräver att beslutsfattande flyttas till andra nivåer än nationalstaterna.

Nationellt självbestämmande är en av de viktigaste förutsättningarna för en fungerande demokrati, och är något vi ser som en absolut självklarhet att försvara. Inte bara i militära lägen mot exempelvis ockupationer som i Palestina och i Västsahara, utan även ekonomiskt och politiskt. När spelrummet för att besluta om en egen ekonomisk politik krymper till noll minskar också möjligheterna för folket att kämpa för en bättre levnadsstandard, och politiken reduceras till en kamp om vem som ska få plundra statskassan. Vi anser att länder själva ska kunna fatta beslut om produktion och handel, och kunna utforma och genomföra sin egen politik utan order från imperialismens centrum genom WTO och IMF.

Kampen för det nationella självbestämmandet är inte nödvändigtvis detsamma som kampen för den egna nationen. Det är en kamp för allas folks rätt till frihet från förtryck. Den tar sig formen av en nationell kamp mot ett nationellt förtryck och för folkets suveränitet. Kampen är till sin form nationell och måste föras i varje land, men dess karaktär är internationell och densamma i alla länder. En nationalistisk kamp i motsättning mot detta kommer istället ställa arbetare i olika länder mot varandra och dölja våra gemensamma intressen till fördel för det egna nationella kapitalets intressen. Den nationella demokratin behöver utvecklas för att omfatta ekonomin och industrin för att inte stagnera i nationalism och en konkurrens mellan arbetare i olika länder.

Detta försvar innebär inte nationalism eller isolering. Tvärtom måste demokratin försvaras, återerövrats och utvecklas i ett internationellt sammanhang. Nationalismen har ingen plats i en demokratisk vänsterpolitik. Dess funktion är att dölja klass- och könsmotsättningar och ersätta

dem med myter om att det skulle finnas motsättningar mellan olika folk och kulturer. Vänstern är internationalistisk och utgår från det arbetande folkets behov och intressen, oavsett nationsgränser.

Många av de reformer vi ser i Sverige, såsom allmän och lika rösträtt samt fackliga rättigheter är reformer som kraftigt stärkt arbetarklassens möjligheter att påverka. När makt förflyttas från nationell nivå till överstatlig innebär det att arbetarklassens positioner flyttas tillbaka. Att försvara det nationella självbestämmandet är alltså en central del i arbetet för att stoppa nyliberalismens frammarsch. Man ska inte ha några illusioner om att folkrätt och nationalstaters självbestämmanderätt leder till en progressiv utveckling och rättvisa globala relationer – men alternativet till folkrätten är den starkes oinskränkte rätt, vilket vi idag ser när folkrätten kraftigt åsidosätts.

Genom att hänvisa till något som kommit att kallas ”humanitära interventioner” har länder invaderats och det nationella självbestämmandet kränkts. Interventionerna har i regel följts av iscensatta val där ockupationsmakten, USA, satt Genevèkonventionen och folkrätten åt sidan för att tvinga fram regimer som är lojala med USA. Även om dessa interventioner rättfärdigas med prat om mänskliga rättigheter är det tydligt att imperialistiska, ekonomiska och politiska intressen är de verkliga anledningarna till interventioner. USA-allierade som Saudiarabien eller Israel kan begå vilka brott som helst mot de mänskliga rättigheterna utan att någonsin hotas av intervention. Ung Vänster avvisar så kallade ”humanitära interventioner” och ockupationer. Demokrati kan inte byggas under ockupation. Ung Vänster erkänner också varje folks rätt att i enlighet med Genevèkonventionen göra väpnat motstånd mot sin ockupationsmakt. Det innebär inte att vi reservationslöst stödjer allt som sker i motståndets namn eller de som står för motståndet. Att erkänna rätten till motstånd är ett principiellt ställningstagande Ung Vänster gör utifrån vårt försvar av det nationella självbestämmandet och alla människors rätt att få leva ett liv i frihet.

Imperialismens verktyg och institutioner

Kapitalets globala institutioner

Internationella valutafonden (IMF) och Världsbanken är två odemokratiska institutioner som länge har spelat en central roll i att befästa de rika ländernas och storföretagens makt över världsekonomin och anpassa de fattiga ländernas ekonomier till de rikas behov. IMF och Världsbanken utövar sin ekonomiska makt genom att villkora lån till länder i periferin mot anpassningar i ländernas ekonomiska politik. Den politik som påtvingas fattiga länder innebär

bland annat minskad produktion för inhemskt bruk, gynnsamma investeringsvillkor för utländska företag samtidigt som riskerna tas av folken i periferin, liberalisering av finanssektorn så att staterna i periferins makt över sin egen ekonomi minskar ytterligare, och förbud mot tullar eller andra handelshinder för att utveckla inhemsk industri. IMF och Världsbanken är två centrala organisationer för imperialismen.

Inom Världshandelsorganisationen (WTO) har centrumstaterna den verkliga förhandlingsstyrkan, medan staterna i periferin påtvingas beslut. WTO må hävda att de vill hjälpa de fattiga länderna, men varför låter man dem då inte bestämma vilka tullar som ska gälla? Varför förbjuder WTO dem att göra som alla industrialiserade länder gjort; det vill säga, skydda sin framväxande industri?

Inom WTO har varje land en röst, men i praktiken är det ändå de rika länderna som bestämmer, då förslag förhandlas fram av ett fåtal länder och sedan presenteras för resten. Det är i det läget svårt för en liten nation att motsätta sig ett förslag utarbetat av de starka ländernas experter. Grunderna för WTO:s arbete är tydligt riktade mot avregleringar i periferin till centrumstaternas fördel. Strävan är ständigt att ta bort periferins möjligheter att gynna inhemsk produktion, samtidigt som de multinationella företagen ska få verka helt fritt och centrumstaterna kan ha avtal som gynnar dem själva.

Det är också viktigt att i grunden förändra de existerande internationella ekonomiska strukturerna. Världsbanken, IMF och WTO är odemokratiska och överstatliga organ som aldrig har varit annat än verktyg för att upprätthålla en orättvis ekonomisk världsordning. Vi kräver att dessa överstatliga organ skrotas helt för att ge plats åt demokratiska organisationer som inte är verktyg för den globala kapitalismen. Möjligheten till reglering av världshandel ska underställas demokratisk kontroll i ett eller flera handelsblock. I grunden annorlunda internationella handelsorgan skulle bättre kunna främja respekten för varje nations rätt till oberoende och utveckling. Det är dock inte särskilt sannolikt att centrumstaterna skulle vara intresserade av detta, utan det kan vara så att staterna i periferin tillsammans med eventuellt allierade progressiva stater i centrum (det finns inga sådana idag) kommer behöva bygga upp egna sådana organ.

Bistånd för utveckling

Bistånd kan aldrig vara en lösning på imperialismen, men är ändå ett viktigt medel för att i dagsläget direkt kunna bistå fattiga länder. Ett bistånd är en typ av bidrag vars syfte är att bidra till minskad fattigdom, ökad demokratisering och en hållbar utveckling i andra stater. Det är ett faktum att givaren alltid är den starkare parten och att detta kommer att påverka biståndets

utformning vilket leder till att biståndet ofta fungerar som en del av en imperialistisk agenda från givarländerna. Biståndet utformas därför oftast utan synpunkter från mottagaren och med villkor som gynnar givaren vars effekt blir att främja eller skapa nya beroendeförhållanden där man minskar perifera staters och organisationers oberoende. Det sker till exempel genom att politiska krav om nyliberala reformer ställs på mottagarländernas regeringar. Ett tydligt exempel på detta är hur IMF och världsbanken satte upp bistånds- och lånekrav på att införa en liberal marknadsekonomi efter oljekrisen på 70-talet.

Syftet med bistånd måste vara att stärka mottagarländernas möjlighet att själva utvecklas och därmed behöver det vara förankrat i mottagarens behov. Bra bistånd kan förbättra de fattigas situation i de utsugna länderna, minska inkomstklyftorna och främja miljötänkande, jämlikhet och en demokratisk utveckling i enlighet med landets och civilsamhällets egna förutsättningar. Genom att gratis och utan motkrav dela med sig av kunskap kan man bidra till att mottagarlandet kan bygga upp en egen statlig produktion och en egen utveckling av ny teknik och medicin. Detta skulle Sverige givetvis enbart göra under ett socialistiskt styre.

Bistånd får aldrig vara ett medel för att öka svensk export, som det i många fall är idag. Inte heller får biståndsorganens egen prestige och anseende bestämma biståndets inriktning.

Förenta nationerna

Förenta nationerna (FN) och FN-stadgan lade efter andra världskriget grunden för nya normer för statsbildning och mellanstatliga relationer. FN:s konventioner och folkrätten har under FN:s historia varit en broms i utvecklingen av krig och konflikter. FN spelar idag stundtals en konstruktiv roll vid konfliktlösning samt vid natur- och svältkatastrofer. FN-organ som exempelvis WHO, världshälsoorganisationen, intar ofta en progressiv position i diskussioner om handlingsstrategier för en rättvisare världsordning. Samtidigt är FN en del av det imperialistiska systemet och styrs ytterst av de dominerande intressena inom detta system, vilket kraftigt minskar organisationens progressiva handlingsutrymme.

Det finns flera verktyg inom FN-systemet som begränsar handlingsutrymmet för organisationen. En av de största är vetorätten, det vill säga att de fem permanenta medlemmarna i säkerhetsrådet kan blockera förslag, vilket är en förutsättning för att stormakterna ska gå med på att tillhöra en sammanslutning likt FN. Genom den kan de imperialistiska staterna blockera förslag som går emot deras egna militära och ekonomiska intressen. Den leder även till luddiga formuleringar och beslut som i praktiken inte har någon

påverkan alls, till exempel olika beslut om att fördöma blockader eller sanktioner. Fina ord men inte något som gör faktisk skillnad.

I FN representeras många länder av auktoritära regimer som är ekonomiskt och politiskt uppknutna till det imperialistiska systemet och det multinationella kapitalet, och som därför inte kan sägas representera intressena hos folkmajoriteten i det egna landet. Utfallet blir att FN i sig inte representerar folkets intresse utan blir en institution som utnyttjas av och i det imperialistiska systemet för att driva på intressen för de med makt.

USA och EU har systematiskt undergrävt FN:s roll, begränsat generalförsamlingens och specialorganens befogenheter och resurser och ifrågasatt andra staters nationella suveränitet. Detta har i grunden undergrävt tilltron till FN som verktyg för fredsinsatser och ett organ för social och ekonomisk utveckling. Det är också uppenbart att USA begått det grövsta brottet mot FN-stadgan; anfallskrig. USA:s ockupation av Afghanistan och Irak och dess inskränkningar i människors integritet visar att när stormakter ställer sig över folkrätten och utanför den internationella rättsordningen innebär detta ett hot mot hela världen.

Ung Vänster är motståndare till att FN under förevändningen av ”humanitära interventioner och insatser” utnyttjas till försvar av de kapitalistiska staternas intressen och för att legitimera anfallskrig. Folkrätten, den internationella rättsliga praxis som reglerar förhållandet mellan stater, måste försvaras och fördjupas. Alla beslut om militärt våld som en sista utväg för att skydda freden och de mänskliga rättigheterna måste villkorslöst fattas av FN.

Det finns ingen garanti för att FN ska kunna demokratiseras, men om det ska kunna bli ett redskap för en rättvis världsordning måste det därför ske genom bland annat avskaffande av vetorätten och de permanenta medlemmarna i säkerhetsrådet, åtföljt av ökat folkligt inflytande i medlemsstaterna och en starkare internationell vänsterrörelse. Trots reformer kommer FN dock alltid att vara en överstatlig organisation med lite verklig påverkanskraft och som står långt ifrån folkets intressen.

Europeiska unionen

Vi brukar ofta lyfta fram att EU är ett nyliberalt projekt, men EU är även ett imperialistiskt projekt. EU, som grundades som “Europeiska kol- och stålgemenskapen”, har redan från början haft handel som huvudsyfte, till skillnad från den vanliga missuppfattningen att EU på något sätt skulle vara bra för alla länder i världen så har EU:s mål alltid varit tydligt, att stärka de europeiska centrumländernas maktposition i världen ekonomiskt och politiskt och att säkerställa det europeiska kapitalets profit. EU är helt enkelt byggt av kapitalet, för kapitalet,

för att bli ett ekonomiskt maktblock jämte det amerikanska, det japanska och det kinesiska storkapitalet. EU uppnår detta bland annat genom en gemensam yttre gräns mot omvärlden inklusive tullar och en gemensam subventionspolitik till EU:s jordbruk. Ett av resultaten av denna politik är att jordbruk i norra Afrika inte kan konkurrera med det tullskyddade och subventionerade EU-jordbruket och slås ut, vilket bidrar till svält, arbetslöshet och ekonomisk stagnation.

Ung Vänster vill att Sverige ska gå ur EU. Vi vill att EU ska läggas ner och vi är motståndare till att EU utvecklas till en federal stat. Vi vill inte vara med i den Ekonomiska och monetära unionen (EMU), där en nyliberal politik är det lagstadgade rättesnöret och där alla är anslutna till samma valuta och centralbank. Vi vill inte heller vara med i försvarsunionen, där alla länder ska vara redo att försvara den europeiska protektionismen till varje pris. Ung Vänster är starka motståndare till EU:s gemensamma flykting- och asylpolitik, som genom Schengenavtalet, bygger murar mot omvärlden.

EU är också djupt odemokratiskt, det är till exempel endast den icke-folkvalda EU-kommissionen som kan lägga fram motioner i EU och dessutom är EU överstatligt vilket innebär att EU-beslut står över beslut fattade i de nationella parlamenten vilket är en inskränkning på medlemsstaternas nationella självbestämmande.

Ung Vänster är motståndare till EU:s försvarssamarbete. EU beskrivs ibland som ett fredsprojekt, men i själva verket är EU en militärallians. Den så kallade "solidaritetsklausulen" innebär att EU:s medlemsländer är skyldiga att hjälpa andra EU-länder om de blir angripna. Det finns också många krafter i EU som vill öka EU:s militarisering ytterligare. EU har som krav att alla medlemsländer, som är en del av EU:s försvarssamarbete, ska spendera en viss mängd pengar på sitt försvar. Det är både en inskränkning på den nationella självbestämmanderätten, och det omöjliggör en nedrustningspolitik inom unionen.

NATO

North Atlantic Treaty Organization (NATO) är en internationell militärorganisation. NATO bildades 1949 i syfte att samla de imperialistiska länderna i Nordamerika och Västeuropa i en gemensam allians mot det socialistiska östblocket. Redan från början var USA den dominerande kraften i NATO, vilket har präglat organisationens historia i hög grad. Idag är även många länder i det forna östblocket medlemmar i NATO. Sedan bildandet till idag har NATO varit den yttersta garanten för att de starkaste imperialistiska länderna ska kunna bibehålla sin makt.

NATO beskrivs ofta som en försvarsallians vars främsta syfte är att bevara fred, skydda den liberala demokratin och skapa stabilitet, ibland sägs det att NATO själva aldrig startat eller varit drivkraften i konflikter. Det är inte sant eftersom NATO gång efter gång provocerat fram och initierat krig, konflikter och utfört offensiva operationer. För att få stöd för sina handlingar använder man sig av motiveringar som att de "skyddar civilbefolkningen" eller genomför "humanitära interventioner", men i själva verket värnar man enbart sina medlemmars imperialistiska intressen. Med militära medel har NATO drivit fram regimskiften och orsakat förödelse i andra länder för egen politisk och ekonomisk vinning, där tusentals civila mördats av alliansens bomber. NATO är inte en fredlig röst i världen och de motarbetar all form av solidaritet. Det är en aggressiv allians som innebär upprustning och militarism, vilket inte slutar med något annat än mer krig, där arbetarklassen står som offer.

Ung Vänster är emot ett svenskt medlemskap i NATO och vi vill även att NATO ska läggas ner. Vi är även emot NATO:s expansion och alla typer av samarbeten som NATO har med andra länder i syfte att öka organisationens storlek och styrka. Ett sådant samarbete NATO har är Partnership for Peace (PFP) där bland annat Sverige är medlemmar. Ung Vänster vill att Sverige går ur PFP.

Ett annat samarbete NATO har med Sverige är värdlandsavtalet. Vilket innebär att Sverige bjuder in NATO till militära övningar på svenskt territorium. Om det skulle bryta ut en konflikt i vårt närområde så kommer Sverige att bjuda in NATO så att de kan upprätta NATO-baser i Sverige. Man kommer att föra in vapen till dessa baser och det finns inga garantier på att man inte för in kärnvapen. I praktiken kommer NATO att ta befäl över det svenska försvaret och vi kommer att förlora vårt självbestämmande. Inom ramen för detta samarbete har NATO:s militär immunitet, vilket innebär att de inte kan dömas för brott begångna i Sverige. Ung Vänster kräver att Sverige lämnar värdlandsavtalet.

Krig

Krig är helt centralt för imperialismen. Dels genom krigföring för att bibehålla sin makt och sin utsugning av arbetarklassen i periferin, men också för att försvara den inhemska överklassens marknadsandelar i världen. Det var detta som utlöste första världskriget och det har utlöst många stora och små konflikter sedan dess. Krig är ett viktigt verktyg för imperialismen och kapitalismen då man ställer arbetare mot arbete vilket skyler klasskonflikten mellan arbetarklass och överklass. Imperialismen hotar konstant om krig och därför är antiimperialismen avgörande för ett bevarande av freden.

Vad innebär antiimperialism och internationell solidaritet?

Imperialismen är kapitalismens högsta stadium och kännetecknas av kapitalexport från centrum i syfte att skapa nya marknader för att kunna utsuga arbetare i periferin. Kampen mot imperialismen är därför helt central för alla socialistiska rörelser i världen. Samtidigt så är det även viktigt att se att den antiimperialistiska kampens karaktär ofta ser olika ut beroende på om den förs av en rörelse i centrum eller en rörelse i periferin.

Den antiimperialistiska kampen i periferin har tagit många skepnader genom åren. Allt från väpnade slavuppror till gerillakrig mot kolonialmakter till civil olydnad har använts i kampen för nationellt självbestämmande. Antiimperialister i centrum bör inte försöka diktera formerna för periferins kamp mot imperialismen, utan stödja världens förtryckta folk på deras egna villkor. Den antiimperialistiska kampen i centrum bör fokusera på att motverka och avslöja det egna landets imperialism och att bygga solidaritet med arbetare i periferin. Detta kan göras genom motstånd mot vapenexport, politiskt motstånd mot imperialistiska krig, sympatistrejker och stödaktioner med arbetare i periferin, bojkott av koloniserare eller genom solidaritetsgrupper som är i kontakt med syskonrörelser i periferin.

För att den antiimperialistiska kampen ska vara framgångsrik så krävs det att den internationella solidariteten är stark. Vi kan lära oss av historien att de gånger arbetarrörelsen har agerat osolidariskt så har imperialismen stärkt sitt grepp, men de gånger arbetarrörelsen har agerat solidariskt så har imperialismen försvagats. Internationell solidaritet innebär kort och gott att man har en förståelse för att arbetarklassen inte har något fosterland och att det enda som fungerar är att kämpa tillsammans mot kapitalismen. Det innebär att man sätter hela arbetarklassens långsiktiga intresse före den nationella arbetarklassens kortsiktiga intresse eftersom den totala arbetarklassens långsiktiga intresse och den nationella arbetarklassens långsiktiga intressen är samma sak – det klasslösa samhället fritt från förtryck.

Den internationella solidariteten är därför inte bara helt avgörande för imperialismens avskaffande utan även för kapitalismens och klassamhällets avskaffande. Detta eftersom imperialismen i sig är livsavgörande för dagens kapitalism. En global kapitalism utan imperialism vore en omöjlighet. En ensam socialistisk stat kommer att isoleras och tvingas tillbaka till kapitalism, men ett tillräckligt stort kollektiv av socialistiska stater och rörelser som kämpar tillsammans - de kommer segra. Av denna anledning så blir det även centralt för

staterna och bolagen i centrum att driva ett konstant propagandakrig mot alla försök till socialism runt om i världen så att de kan splittra den internationella arbetarrörelsen.

Arbetarrörelsens internationella samarbete

Arbetarklassens internationella samarbete är viktigt, vi har gemensamma intressen i allt från fackliga rättigheter till nationellt självbestämmande. Vi har allt att vinna på ett fördjupat och förstärkt internationellt samarbete mellan arbetarrörelser och andra progressiva folkrörelser. Det är genom en organiserad klasskamp byggd på våra gemensamma erfarenheter som vi kan bryta de splittringar som präglar arbetarklassen till följd av bland annat nationalism.

I grund och botten tjänar och förlorar världens arbetare på samma saker. Den svenska arbetarklassen har fler gemensamma intressen med resten av den globala arbetarklassen än med den svenska överklassen. Samtidigt identifierar sig många arbetare i centrum med sin privilegierade ställning i den globala ekonomin och vill försvara dessa privilegier. Detta kan yttra sig som rasism och flyktingfientlighet, men också som en politisk rörelse för en aggressiv imperialistisk politik både på ett ekonomiskt, diplomatiskt och militärt plan. Överklassen gör allt den kan för att spä på denna splittring och förhindra byggandet av internationell solidaritet. En viktig uppgift för oss som antiimperialister är att visa på den globala arbetarklassens gemensamma intressen och bygga en internationell rörelse mot imperialism och för socialism.

Arbetarklassens kamp är i sin karaktär internationell men arenan för samma kamp är ofta snarare lokal, regional eller nationell. När italienska hamnarbetare i Livorno vägrar att lasta på vapen eller ammunition som ska skeppas till Israel och användas av israelisk militär utför de en lokal kamp med internationell påverkan. De italienska arbetarnas lokala handling görs i solidaritet med det palestinska folket och har även direkt påverkan på situationen i Palestina.

För att arbetarklassen i framtiden ska kunna mobiliseras i internationell kollektiv kamp emot krig och imperialismens vapenleveranser på en större skala krävs det en kämpande och demokratisk fackföreningsinternational som kan koordinera denna kamp. Idag finns det flera internationella fackliga organisationer, både globala men också som bara omfattar enskilda branscher eller världsdelar. Dessa gör viktigt arbete kring mänskliga rättigheter, opinionsbildning och samarbete för att etablera fackföreningar i länder där fackföreningar fortfarande möter hård repression. Det som saknas är att dessa internationella organisationer inte mobiliserar för internationell och kollektiv kamp samt att det internationella arbetet är centraliserat på ett sådant sätt att medlemmar och förtroendevalda inte har insikt i vad för verksamhets det är som bedrivs.

På grund av att arbetarrörelsen utvecklats olika på olika ställen måste vi ha förståelse för hur kamperna skiljer sig åt, i vilken kontext de befinner sig i och det sätt som de för sin kamp på. Det är de som är en del av den situationen och den kampen som bäst vet hur den ska föras. Det betyder att vi inte ska komma med pekpinnar utan i största mån ha förståelse för de val som gjorts och görs samtidigt som vi ska dela med oss av våra erfarenheter och ta del av andras. Vi har mycket att vinna på att hålla ihop med arbetarklassen i periferin.

Ung Vänsters internationella samarbete ska därför bygga på en förståelse för situationen på andra platser såväl politiskt som fackligt. Vi ska stötta med fokus på vad som behövs lokalt och stå på folkets sida.

Antiimperialistisk kamp

Motståndet mot imperialismen har en lika lång historia som imperialismen självt. Antiimperialismen är fortsatt levande i hela periferin. I regel kan man säga att i de länder i periferin som det finns en stark arbetarrörelse i så har man även en stark antiimperialistisk rörelse. Anledningarna till att vissa länder i periferin har starkare arbetarrörelser än andra är många och varierande, men i slutändan beror det på vilka materiella förutsättningar man har haft historiskt och vilka materiella förutsättningar man har idag. Detta ska dock inte sammanblandas med vilka levnadsförhållanden man har haft.

Det finns idag flera områden i världen som är ockuperade. Ockupation innebär att en stat besätter en annan stats territorium militärt i syfte att ta permanent kontroll över det området. Militär ockupation kan bland annat göras genom utländska militärbaser. USA har över 700 militärbaser runt om i världen utanför sina egna gränser, bland annat i Taiwan, Guam, Sydkorea och Japan. All mark där baserna är belägna räknas som amerikansk mark och i många fall är baserna byggda under hot mot lokalbefolkningen, basernas själva existens är ett kränkande av det nationella självbestämmande. USA är inte det enda imperialistiska landet med militärbaser i andra länder, men är utan konkurrens det land med flest sådana. Det är svårt att säga emot en imperialistisk stat som befinner sig militärt inom ens egna landsgränser. Baserna är en del av att upprätthålla det globala säkerhetssystemet och världsordningen samt ger imperialistiska länder makten att påverka militära organisationer över hela världen. Vi bör stödja alla de folkrörelser som kämpar för frigörelse från imperialistiska förtryck och ockupationer.

Två av de största och mest långvarigt ockuperade områdena i världen idag är Palestina och Västsahara. I båda fallen finns ett starkt antiimperialistiskt motstånd och en pågående kamp

för nationellt självbestämmande. Ung Vänster har alltid stöttat det palestinska och sahariska folkets kamp. Sverige erkände Palestina som självständig stat 2014, men har inte erkänt Västsahara trots att riksdagen 2012 tog beslut om att detta skulle ske. Ung Vänster kräver att den svenska staten snarast erkänner Västsahara som självständig stat.

Det finns också en annan typ av militärt förtryck mot folkgrupper som inte kan klassas som en ockupation, men som fungerar på ett liknande sätt. Det handlar om de folkgrupper som aldrig har haft nationellt självbestämmande, men som kämpar för en självständig stat i de område där de bor. Ett sådant exempel är Kurdistan, som aldrig varit fullt självständigt, och som inte har någon samlad administration idag utan som har uppdelade administrationer i de olika existerade staterna som kontrollerar Kurdistan idag. Dessa olika administrationer strävar efter olika grad av autonomi, och i Rojava, som utgör dagens norra Syrien så har man i princip ett fullständigt självstyre. Ung Vänster står bakom det kurdiska folkets rätt till självbestämmande.

Som vi varit inne på så kan imperialismen ta sig i uttryck på ett flertal olika sätt. Från att ha praktiserats med hjälp av direkt kolonialism, till den imperialism vi har idag som kan tyckas vara mer subtil även om den är lika utbredd och förtryckande som i början på 1900-talet. Men även inom dagens imperialism finns det flera olika metoder imperialisterna använder sig av för att maximera sin vinst och sitt utsugande. Det centrala är förstas som vi varit inne på kapitlexporten, men för att kunna upprätthålla det maktförhållande som krävs för att kunna utföra den så krävs det åtgärder mot de länder i periferin som har en motståndsrörelse. I första hand använder sig länderna i centrum av sanktioner och av propaganda för att bekämpa motståndsrörelsen och för att statuera ett exempel. I de fall där sådana åtgärder inte funkar så räds inte de imperialistiska länderna att använda sig av militärintervention. Listan på självständiga länder i periferin som har blivit invaderade av imperialistiska länder under 1900- och 2000-talet är för lång för att rymmas i detta program. Ibland har dessa invasioner syftat till att etablera direkt militär kontroll över ett område, men ofta har det kanske snarare handlat om att tillsätta en marionettregim som är trogen allt vad de imperialistiska länderna önskar. Ofta görs detta tillsättande dolt, där de imperialistiska länderna i hemlighet stödjer en inhemsk kuppakare och hjälper denne att ta makten genom en statskupp.

Sedan millennieskiftet kan vi dock konstatera att det finns en trend där den här typen av statskupper har gått från att i hög grad vara väpnade statskupper, till att istället vara så kallade mjuka statskupper där makten över staten erövrar med hjälp av juridik och falska påståenden om valfusk eller andra uppbyggda brottsanklagelser. Statskuppen i Bolivia och statskufförsöket i Venezuela 2019 är tydliga exempel på detta.

Den del av världen som har haft de främsta socialistiska framgångarna under de senaste decennierna är Latinamerika. I land efter land har arbetarrörelsen vunnit mark. I många fall har ett socialistiskt parti kommit till makten och har sedan utifrån sin position som regeringsparti försökt implementera åtgärder för att förbättra arbetarklassens levnadsvillkor och för att försöka ställa om ekonomin till en socialistisk ekonomi. Dessa länder har därför fått utstå hårda ekonomiska sanktioner från centrum, med USA i spetsen. Dessa sanktioner har i många fall resulterat i försämrade levnadsstandard och kan enbart ses som en form av ekonomisk krigföring från imperialisterna i centrum. I vissa fall har de utsatta länderna stått pall och i andra fall har den socialistiska regeringen gått under.

Den mest signifikanta världspolitiska händelsen under 00- och 10-talet måste dock sägas vara kriget mot terrorismen som innefattar bland annat invasionerna av Irak, Afghanistan och Libyen. Denna epok har kostat miljontals människor livet och har spridit misär över stora delar av Västasien och Nordafrika. Även om många konsekvenser av denna epok fortsatt lever kvar idag så får epoken i och med talibanernas maktövertagande i Afghanistan 2021 sägas vara över, och det mest sorgliga i Afghanistans fall är att efter 20 år av krig så är man tillbaka där man började, med samma förtryckarregim. Det är uppenbart att USA:s och NATO:s intressen aldrig var att bygga en hållbar demokrati i något av de länderna de invaderade, utan man agerade enbart ur ett imperialistiskt syfte för att ge deras kapitalister en ökad profit. Hur framtiden i dessa regioner ser ut är extremt svårt att förutspå utifrån dagsläget då de regionerna i hög grad karaktäriseras av länder i inbördeskrig, lydstaten kontrollerade av imperialister och fundamentalistiskt fascistiska stater. Men det finns hopp i form av de socialistiska organisationerna i Kurdistan och Palestina och andra progressiva rörelser i de båda regionerna.

En viktig del i kampen mot imperialismen och kapitalismen är den fackliga rörelsen. Exakt hur väl den fackliga rörelsen mår runt om i världen är svårt att säga, men det senaste decenniet har det skett flera massiva strejker i flera länder, där den kanske mest signifikanta har skett i Indien med hundratals miljoner strejkande, den hittills största strejken i världshistorien. Dessa rörelser förtjänar allt stöd och även om de ofta tystas ned i media så är det av allra största vikt att vi lyfter dessa kamper och visar vår solidaritet.

Även om kampen, som sagt, har en internationell karaktär och en nationell form så behövs det för att slutgiltigt krossa imperialismen en mycket mer långtgående internationell strategi. När länder försöker bygga upp socialism så kommer de att mötas av bojkott och sanktioner från centrum. Då behöver de frigjorda länderna samarbeta med varandra genom en intern solidarisk handel och ett kamratligt utbyte av teknik, medicin och kunskap. Enda chansen att på sikt kunna bibehålla socialismen nationellt i en kapitalistisk värld är genom att bilda ett

antiimperialistiskt block. Ett sådant antiimperialistiskt block skulle fungera både som en allians för bibehållandet av socialismen i de frigjorda länderna, men också som en inspiration och ett stöd för arbetarrörelsen i de länder där kapitalismen och imperialismen fortsatt råder.

Försvarspolitik

Försvarspolitik handlar om mer än bara det rent militära försvaret, det handlar även om civila frågor och om krisberedskap.

Under en lång tid har Sverige hävdat sig vara alliansfritt och neutralt. Om man kollar på de centrala utrikespolitiska händelserna under 1900-talet och 2000-talet så blir det dock tydligt att så aldrig varit fallet. Det inofficiella stödet till de vita i det finska inbördeskriget 1918, förbudet mot att åka ner och slåss mot fascisterna i Spanien under inbördeskriget, handeln och truppstransitteringen som genomfördes med Nazityskland under andra världskriget och sedan relationen med västblocket från kalla kriget till våra dagar samt medlemskapet i EU är alla bevis på detta.

Efter andra världskriget formerades snart två stora konkurrerande block av stater, Öst och Väst, som representerades av sina militärallianser Warsawpakten och NATO. Dessa block konkurrerade och deltog indirekt i många militära konflikter med varandra under kalla kriget. Även om Sverige under denna period som sagt officiellt förhöll sig neutralt och utåt sett ofta strävade efter att framstå som ett land som stod upp för folken i de koloniserade länder och folk i diktaturer, så var Sverige alltid i praktiken på västblockets sida. En idealistisk historieskrivning skulle förklara detta med rädslan för en sovjetisk invasion, en materialistisk historieskrivning å andra sidan skulle snarare förklara det med att man värnade Sveriges imperialistiska intressen. Sedan västblockets seger i kalla kriget, östblockets fall 1991 och ännu mer sedan inträdet i EU 1995 så har Sveriges roll som en del av västblocket blivit helt uppenbar och odiskutabel.

Under det första decenniet av 2000-talet förändrades synen på det svenska försvaret. Man gick från ett invasionsförsvar, alltså ett defensivt försvar på hemmaplan till ett insatsförsvar som skulle ta en aktiv roll i imperialistiska insatser i periferin. Detta motiverades av att Sverige skulle vara en del i kampen mot ”den internationella terrorismen”. En av de största förändringarna under den perioden var avskaffandet av värnplikten 2010. De senaste åren har det dock skett en förändring av den svenska försvarspolitikerna och ett småskaligt återinförande av värnplikten skedde under 2017. Efter det delvisa återinförandet av värnplikten och efter den misslyckade insatsen i Afghanistan så är det idag oklart vilken inriktning som Sveriges försvar har, men man

kan konstatera att försvaret fortsatt är ett yrkesförsvaret, i kontrast till det försvar som vi vill ha, ett folkligt försvar.

Ung Vänster vill ha en återgång till ett folkligt försvar med allmän och könsneutral värnplikt. Den allmänna värnplikten är en förutsättning för demokratisk kontroll av militären, och en möjlighet att ge den breda massan kunskap om det svenska försvarets organisation. Den värnplikt som tillämpas idag är dock urholkad så till vida att enbart en liten andel av varje årskull kallas in, vilket skapar en situation där enbart vissa utvalda får del av viktig kunskap. Det finns dessutom betydligt fler argument för värnplikt än det rent militära. En allmän värnplikt skulle även betydligt förbättra den svenska krisberedskapen.

Vi är starkt emot alla insatser förutom internationella FN-ledda insatser, men även FN-insatser måste ske på rätt grunder. Vi vill att Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik primärt ska grundas på icke-militära lösningar.

Säkerhetspolitik

Säkerhetspolitik handlar delvis om försvarsfrågor, men det handlar även om utrikespolitik, kontraterrorism, infrastrukturssäkerhet och informationsfrågor. Den globala kapitalismen har länge präglats av tanken om en enda supermakt i världen, nämligen USA, men sedan mitten på 10-talet har världssamfundet istället börjat diskutera huruvida det finns fler supermakter och om de kommer överta USA:s position. Vi ser hur media skriver om ett tredje kalla krig, ibland med Ryssland som antagonisten och ibland med Kina, där båda målas som den direkta motsatsen från USA, den liberala demokratins förkämpe. Den amerikanska hegemonin känner sig hotad trots att både Ryssland och Kina är kapitalistiska länder, det handlar om vem som har makten att påverka hela världen och kan dra de största vinsterna. Den här typen av alarmism har lett till militär upptrappning inte bara i de berörda stormakterna men även i resten av världen. Det som alla dessa frågor har gemensamt är att de berör en stats åtgärder för att säkerställa sitt självbestämmande.

Ett land som ofta lyfts fram som både ett försvars- och säkerhetspolitiskt hot mot Sverige är Ryssland. Ryssland är ett kapitalistiskt och imperialistiskt land som är djupt odemokratiskt. Av den anledningen är det förstås helt korrekt att Ryssland är ett säkerhetspolitiskt hot mot Sverige, men inte alls i den grad som regeringens och medias borgerliga propaganda ger sken av. Valet av Ryssland som det primära hotet mot Sveriges självbestämmande är inte ett objektiva militärstrategiskt val utan ett politiskt val. Sverige har som medlemsland i EU och som nära samarbetspartner med NATO ett intresse av att skydda sina, de västeuropeiska och de nordamerikanska imperialistiska intressena. Ryssland är en regional konkurrent till EU och

NATO som utövar en egen imperialism mot många av sina grannländer, vilket är den sanna anledningen till varför de beskrivs så alarmistiskt i den säkerhetspolitiska debatten.

Det senaste exemplet på rysk imperialism som också är det grövsta på väldigt länge är Rysslands invasion av Ukraina i början på 2022. När detta program behandlas så håller kriget fortfarande på och framtiden i Ukraina är oviss. Ung Vänster är starka motståndare till den ryska invasionen och vi står i solidaritet med Ukraina och deras rätt att försvara sitt nationella självbestämmande. Det är av yttersta vikt att Ryssland avbryter invasionen och drar tillbaka sina trupper och att produktiva fredsförhandlingar påbörjas. Fred måste vara det centrala målet.

För att förstå konflikten så måste man sätta den i ett större kontext. Sedan 90-talet har NATO och EU expanderat allt längre österut, vilket är en förklaring till, men definitivt inte ett rättfärdigande av, Rysslands invasion. Istället för att ta en deskalerande roll så har man valt att ta en eskalerande roll och det har även Sverige valt i och med vapenexporten till Ukraina. Det är alltid arbetarklassen som förlorar på krig och därför måste vi alltid ta kampen mot krig. Ung Vänster kräver att Ryssland upphör med sin olagliga invasion.

Ett annat hot som ofta lyfts fram i den säkerhetspolitiska debatten är Kina. På grund av det stora geografiska avståndet till Kina så beskrivs Kina sällan som ett militärt hot mot Sverige. Snarare brukar Kina beskrivas som ett hot mot centrums värderingar och den rådande världsordningen. De värderingar som åsyftas är demokratiska värderingar såsom pressfrihet, mötesfrihet, yttrandefrihet, parlamentarisk demokrati, de mänskliga rättigheterna med mera. Det är sant att Kina har många demokratiska problem, men det största problemet som Kina har skulle centrumstaterna aldrig våga kritisera, nämligen kapitalismen. Även om Kina kallar sig socialistiskt så är landet idag djupt orättvist, har enorma klassklyftor och en statsapparat som motarbetar arbetarklassens kamp och alla försök att bilda självständiga fackföreningar. Men det har centrumstaterna inga problem med. Överklassen i centrum är beroende av Kinas ekonomi för att kunna hålla uppe sina vinster. Kina är ett land i semiperiferin som exporterar kapital till främst Centralasien och Afrika men mottar kapitalexport från centrum. Kina fyller en central roll för att garantera centrumkapitalisternas vinster, vilket leder till att deras kritik av Kina är ihålig. Kina är inte ett säkerhetspolitiskt hot mot Sverige, däremot är den kinesiska överklassen en växande konkurrent till överklassen i centrum vilket är den verkliga anledningen till centrums oro, man är orolig för sina marknadsandelar inte för att man bryr sig om arbetarklassen, varken i centrum eller i periferin.

Ett försvars- och säkerhetspolitiskt ämne som diskuteras alltmer idag är informationskrig. Det är en något luddig term, men brukar innefatta saker så som cyberattacker och avlyssning men även desinformation eller dold propaganda. Politiker, media och myndigheter brukar uppmärksamma detta som en stor säkerhetsrisk, men även i detta fall är formuleringen av problemen starkt ideologiskt färgade. Ibland pekar man korrekt ut reella hot, från exempelvis Ryssland, men samtidigt ignorerar man helt de påverkansförsök eller den informationsinsamling som görs från EU, USA & NATO eller från privata företag. Det är uppenbart att den svenska säkerhetspolitiken är skenhelig och bedragande, man värnar inte om den svenska arbetarklassens säkerhet, utan om säkerheten för den svenska överklassens och överklassen i centrum rätt att fortsätta bedriva sin imperialism.

Ung Vänsters roll i antiimperialismen

Kampen för internationell solidaritet har alltid varit central i Ung Vänster. En av de första frågorna vi kampanjade för i Ung Vänster var Norges rätt till självbestämmande och Norges rätt att lämna unionen med Sverige. Under våra 119 år har vi bedrivit många solidaritetsarbeten. Tillsammans med den radikala delen av socialdemokratin (de som blev Vänsterpartiet) propagerade vi för fred mellan arbetare inför och under första världskriget. Hundratals medlemmar åkte för att försvara den demokratiska republiken och bekämpa fascismen i Spanien på 30-talet. Sedan NATO grundades har vi kämpat mot ett svenskt medlemskap. Under 70–90-talet stöttade vi många olika befrielseörelser i periferin och under 2000-talet har vi fördömt och kämpat mot USA:s och NATO:s invasioner av Irak, Afghanistan och Libyen. Vi kämpar även än i dag fortsatt för Palestinas, Kurdistans och Västsaharas rätt till nationellt självbestämmande.

Under åren har vi kämpat genom olika praktiker. Vi har kämpat genom att ordna demonstrationer och vi har organiserat folk i Sverige för att uppmärksamma de kamper som förs mot imperialismen runt om i världen, vi har samlat in pengar till mat, medicin och utrustning till olika befrielseörelser och vi har visat stöd genom att åka på besök och knyta kontakter med olika antiimperialistiska rörelser runt om i världen.

De gamla kampmetoderna är välbeprövade och är fortsatt de mest effektiva sätten att visa solidaritet. Ett av de största problemen idag är att den borgerliga hegemonin aktivt döljer imperialistiskt förtryck runt om i världen. Vi måste göra mer för att uppmärksamma de antiimperialistiska kamper som förs runt om i världen.

Förutom att lyfta den antiimperialistiska kampen som förs runt om i världen måste vi också göra vårt för att kämpa mot Sveriges imperialism. Vi måste fortsätta kämpa mot NATO, mot

det svenska EU-medlemskapet, mot vapenexporten och mot de svenska storföretagen som utsuger arbetare i periferin.

Det internationella samarbetet mellan socialistiska och feministiska organisationer i världen idag är tyvärr mycket bristfälligt. Därför behöver vi verka för att både öka det internationella samarbetet och för att utveckla arbetssätt för produktiva samarbeten där vi kan lära av och stödja varandra.

Avslutning

Vi lever i en osäker tid. Framtiden är oviss och stundtals hopas mörka moln på vid horisonten. Samtidigt står vi längst fram i ledet för vår kamp, uppbackade av de kamrater som har kämpat före oss. Vi kämpar samma kamp nu som de kämpade då och vi kämpar samma kamp nu som våra framtida kamrater kommer att kämpa. Vi vet inte när vi kommer segra, men vi vet att vi kommer att segra. Allt ligger i våra händer, inte i våra ensamma individuella händer, utan i vår gemensamma näve. Med den näven kan vi med vältajmade och välplacerade slag krossa våra förtryckare, men då måste vi hålla ihop och samla vår kollektiva styrka, vi måste agera enat oavsett var på planeten vi lever. Då och endast då kan vi slutgiltigt lägga kapitalismen och imperialismen på historiens skräphög, och bygga det klasslösa samhället fritt från förtryck - det kommunistiska samhället.